

AMALAN KEHAKIMAN DAN GUAMAN SYARIE DI MALAYSIA

ZULKIFLI HASAN
ABD HAMID ABD MURAD
ARIF FAHMI MD. YUSOF

UNIVERSITI SAINS ISLAM MALAYSIA

جامعة العلوم الإسلامية الماليزية
ISLAMIC SCIENCE UNIVERSITY OF MALAYSIA

AMALAN KEHAKIMAN DAN GUAMAN SYARIE DI MALAYSIA

AMALAN KEHAKIMAN DAN GUAMAN SYARIE DI MALAYSIA

Zulkifli bin Hasan

LL.B (Kepujian) (UIAM), LL.B (Shariah)
(Kepujian) (UIAM), MCL (UIAM)
Peguambela dan Peguamcara
Ketua Program Diploma Amalan Kehakiman
dan Guaman Syarie
Fakulti Syariah dan Undang-undang
Kolej Universiti Islam Malaysia

Abd Hamid bin Abd Murad

LL.B (Kepujian) (UIAM), MCL (UIAM)
Peguambela dan Peguamcara
Timbalan Dekan, Fakulti Syariah dan
Undang-undang
Kolej Universiti Islam Malaysia

Arif Fahmi bin Md. Yusof

LL.B (Kepujian) (UIAM), MCL (UIAM)
Peguambela dan Peguamcara
Peguam Syarie Negeri Sembilan Darul Khusus
Pensyarah, Fakulti Syariah dan Undang-undang
Kolej Universiti Islam Malaysia

Penerbit

Kolej Universiti Islam Malaysia
Bandar Baru Nilai,
Negeri Sembilan.

Cetakan Pertama 2007
© Hakcipta terpelihara
Fakulti Syariah Dan Undang-Undang

Tidak dibenarkan mencetak ulang semula mana-mana bahagian artikel, ilustrasi dan isi kandungan buku ini dalam apa jua bentuk dan dengan apa cara sekali pun samada secara elektronik, fotokopi, mekanik, rakaman, cd atau cara lain sebelum mendapat keizinan bertulis daripada penerbit.

Diterbitkan Oleh :
Kolej Universiti Islam Malaysia,
Putra Nilai,
71800 Nilai, Negeri Sembilan.
Tel : 06-7988407 Faks : 06-7988530

Reka Letak & Urusan Cetak :
Amnet Communication
35-3A, Jalan Cecawi PBS 6/19 A,
Kota Damansara,
Section 6, 47810 Petaling Jaya,
Selangor Darul Ehsan.

Perpustakaan Negara Malaysia Data Pengkatalogan-dalam -Penerbitan

Amalan kehakiman dan guaman syarie di Malaysia / penyunting : Zulkifli Hasan, Abd Hamid Abd Murad, Arif Fahmi Md. Yusof.

ISBN 983-2950-31-7

1. Islamic law-- Malaysia. 2. Courts, Islamic-- Malaysia. I. Zulkifli Hasan, II. Abd Hamid Abd Murad. III. Ariff Fahmi Md Yusof.

340.5909595

KANDUNGAN

Kata Pengantar Y.A.A Ketua Hakim Syarie, JKSM	II
Kata Pengantar Dekan Fakulti Syariah dan Undang-undang, KUIM	III
Prakata	IV - V
Isu dan Permasalahan Mahkamah Syariah Terkini . <i>Y.A.A. Datuk Syeikh Ghazali B. Hj Abd Rahman.</i> <i>(Ketua Pengarah/ Ketua Hakim Syarie, JKSM).</i>	1-18
Pengalaman Mahkamah Sivil Menangani Isu dan Permasalahan Undang-undang. <i>Y.A. Dato' Abdul Hamid B. Haji Mohamad</i> <i>(Hakim Mahkamah Persekutuan).</i>	19-27
Pendekatan penyelesaian Isu dan Permasalahan Undang-undang di Mahkamah Syariah. <i>Y.A.A. Datuk Aria Diraja Haji Daud B. Muhammad</i> <i>Ketua Hakim Syarie Negeri Kelantan.</i>	29-49
Ke arah Penaiktarafan Kuasa-kuasa Penguatkuasa Agama. <i>Dr. Hj. Hasan B. Abdul Rahman.</i> <i>(Timbalan Ketua Bahagian Penasihat</i> <i>(Syariah), Jabatan Peguam Negara).</i>	51- 80
Permasalahan dan Isu Terkini Pendakwaan di Mahkamah Syariah. <i>Tuan Sakaria B. Semela.</i> <i>(Ketua Pendakwa Syarie Jabatan Agama Islam</i> <i>Sabah).</i>	81-90

Isu dan Permasalahan Guaman Syarie Ke arah Penubuhan Majlis Peguam Syarie. <i>Tuan Haji Muhamad B. Burok.</i> (<i>Penasihat Persatuan Peguam Syarie Malaysia</i>).	91 -106
Silibus Pengajian Kehakiman dan Guaman Syarie di Kolej Universiti Islam Malaysia. <i>En. Abdul Hamid Abd Murad</i> (<i>Timbalan Dekan, Fakulti Syariah dan Undang- undang, Kolej Universiti Islam Malaysia</i>).	107 - 117
Silibus Pengajian Kehakiman dan Guaman Syarie di Universiti Teknologi MARA. <i>Profesor Madya Dr. Sue Valquis Bt Md Masshor</i> <i>dan Profesor Madya Dr. Md. Amin Haji Abdul</i> <i>Rahman.</i> (<i>Pensyarah Fakulti Undang-undang, Universiti</i> <i>Teknologi MARA</i>).	119 - 126
Silibus Pengajian Kehakiman dan Guaman Syarie di Universiti Islam Antarabangsa Malaysia. <i>Profesor Madya Dr. Zulfakar B. Ramlee.</i> (<i>Pensyarah Kuliyyah Undang-undang</i> <i>Ahmad Ibrahim, Universiti Islam Antarabangsa</i> <i>Malaysia</i>).	127 - 170 171-177
Penutup	

Kata Pengantar

Assalamualaikum Warahmatullahi Wabarakatuh

Dengan Nama Allah Yang Maha Pemurah Lagi Maha Penyayang.

Segala puji-pujian dirafakkan ke hadrat Allah Subhanahu Wataala yang maha pengasih lagi maha penyayang kerana dengan izin dan limpah kurnia Nya, buku “Amalan Kehakiman dan Guaman Syarie” ini dapat diterbitkan seperti mana yang telah dirancangan.

Jabatan Kehakiman Syariah Malaysia sentiasa berusaha dan memberikan sepenuh komitmen dalam meningkatkan taraf dan kedudukan pentadbiran Mahkamah Syariah di Malaysia. Selaras dengan itu, pihak JKSM juga amat menyokong sebarang penerbitan yang membantu ke arah memartabatkan sistem pentadbiran di Mahkamah Syariah. Buku “Amalan Kehakiman dan Guaman Syarie” ini merupakan hasil usaha dan inisiatif ahli akademik muda Fakulti Syariah dan Undang-undang, Kolej Universiti Islam Malaysia. JKSM melihat usaha seumpama ini sebagai salah satu sumbangan yang berharga dalam bidang kehakiman dan guaman syarie.

Selaku Ketua Pengarah Jabatan Kehakiman Syariah Malaysia, saya ingin mengucapkan tahniah kepada Fakulti Syariah dan Undang-Undang, Kolej Universiti Islam Malaysia yang telah berjaya menerbitkan buku mengenai isu-isu amalan kehakiman dan guaman syarie di Malaysia. Adalah diharapkan agar buku ini akan dapat menjadi salah satu bahan rujukan kepada pengamal undang-undang dan juga para pelajar syariah dan undang-undang. Semoga usaha ini mendapat keberkatan Allah Subhanahu wataala.

DATUK SHEIKH GHAZALI BIN HJ. ABDUL RAHMAN
KETUA PENGARAH/KETUA HAKIM SYARIE
JABATAN KEHAKIMAN SYARIAH MALAYSIA
KATA PENGANTAR

Kata Pengantar

Assalamualaikum Warahmatullahi Wabarakatuh

Dengan Nama Allah Yang Maha Pemurah Lagi Maha Pengasihani.

Alhamdulillah, setinggi-tinggi syukur ke hadrat Allah Subhanahu Wataala dan salawat serta salam kepada junjungan besar Nabi Muhammad Sallallahualaihiwasallam.

Buku “Amalan Kehakiman dan Guaman Syarie” ini merupakan kompilasi artikel yang telah ditulis oleh tokoh-tokoh yang terlibat secara langsung dengan perkembangan dan pembangunan pentadbiran Mahkamah Syariah di Malaysia. Para pembaca akan mendapat pelbagai manfaat dan faedah dengan membaca buku ini yang membincangkan pelbagai isu meliputi kehakiman, guaman syarie, pendakwaan dan penguatkuasaan serta kualiti akademik di institusi pengajian tinggi awam di Malaysia berkaitan dengan amalan kehakiman dan guaman syarie.

Bagi pihak fakulti, saya ingin merakamkan tahniah di atas penerbitan buku ini dan adalah diharapkan agar buku ini akan dapat menjadi salah satu bahan rujukan khususnya mengenai amalan kehakiman dan guaman syarie di Malaysia kepada pengamal undang-undang, pelajar-pelajar syariah dan undang-undang dan semua pihak yang cintakan ilmu pengetahuan. Didoakan semoga usaha ini akan diberkati oleh Allah Subhanahuwataala.

PROF. DR. HJ. ABDUL SAMAT BIN MUSA
DEKAN
FAKULTI SYARIAH DAN UNDANG-UNDANG
KOLEJ UNIVERSITI ISLAM MALAYSIA

Prakata

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على أشرف الأنبياء
و المرسلين و على آله و صحبه و من نهج نهجه إلى يوم
الدين, أما بعد:

Segala syukur dan puji bagi Allah *Subhanahu Wataala* yang maha esa lagi berkuasa yang menganugerahkan hidayah dan keupayaan untuk merealisasikan penerbitan buku “Amalan Kehakiman dan Guaman Syarie” ini.

Di kesempatan ini, kami ingin mengucapkan berbanyak-banyak terima kasih kepada para penulis di atas kesudian untuk membenarkan pihak kami menerbitkan penulisan mereka. Kami juga ingin merakamkan setinggi-tinggi penghargaan kepada Ketua Pengarah JKSM merangkap Ketua Hakim Syarie, Yang Amat Arif Datuk Sheikh Ghazali bin Haji Abdul Rahman di atas sokongan yang diberikan dalam penerbitan buku ini.

Institusi Perundangan Syarie merupakan institusi yang amat penting dalam pembangunan pentadbiran agama Islam di Malaysia. Namun begitu, terdapat pelbagai permasalahan dan isu-isu terkini yang membelenggu Institusi Perundangan Syarie ini. Buku ini sedikit sebanyak mengupas persoalan-persoalan semasa yang berkaitan serta mengemukakan cadangan-cadangan penambahbaikan bagi memantapkan lagi pentadbiran undang-undang Islam di Malaysia khususnya dari aspek kehakiman dan guaman syarie.

Buku ini merupakan kompilasi artikel yang telah ditulis oleh tokoh undang-undang syariah di negara kita yang terlibat secara langsung dengan Mahkamah Syariah yang terdiri daripada para hakim Mahkamah Syariah dan Sivil, peguam syarie dan peguambela dan peguamcara, penguatkuasa dan pendakwa syarie, Pegawai di Jabatan Peguam Negara termasuk ahli akademik. Ianya dibahagikan kepada empat komposisi utama meliputi kehakiman, guaman syarie, pendakwaan dan penguatkuasaan serta kualiti akademik di institusi pengajian tinggi awam di Malaysia berkaitan dengan amalan kehakiman dan guaman syarie. Artikel yang terdapat di dalam buku ini mengutarakan dan membincangkan secara telus dan mendalam segala permasalahan dan isu-isu menarik dalam konteks guaman dan kehakiman Syarie di Malaysia

dengan menyertakan idea bernas ke arah pemantapan dan penambahbaikan.

Semoga buku ini sedikit sebanyak akan dapat memberi manfaat untuk memperkasakan Mahkamah Syariah di samping memantapkan lagi pentadbiran undang-undang Islam dan hal ehwal kehakiman dan guaman syarie di Malaysia. Adalah diharapkan penerbitan buku ini akan dapat menambahkan bahan rujukan akademik mengenai amalan kehakiman dan guaman syarie kepada pengamal undang-undang, pelajar syariah dan undang-undang, ahli akademik dan semua pihak yang prihatin dengan pentadbiran undang-undang Islam di samping menyumbang ke arah memartabatkan sistem pentadbiran keadilan Islam di negara ini.

AMALAN KEHAKIMAN DAN GUAMAN SYARIE DI MALAYSIA

Buku ini merupakan salah sebuah naskhah terbitan Fakulti Syariah dan Undang-undang, Kolej Universiti Islam Malaysia yang terdiri daripada kompilasi artikel-artikel yang ditulis oleh tokoh undang-undang syariah di negara kita yang terlibat secara langsung dengan institusi kehakiman syarie yang terdiri daripada para hakim Mahkamah Syariah dan Sivil, peguam syarie dan peguambela dan peguamcara, penguatkuasa dan pendakwa syarie, pegawai di Jabatan Peguam Negara termasuk ahli-ahli akademik. Ianya dibahagikan kepada empat komposisi utama meliputi kehakiman, guaman syarie, pendakwaan dan penguatkuasaan serta kualiti akademik di institusi pengajian tinggi awam di Malaysia berkaitan dengan amalan kehakiman dan guaman syarie. Artikel yang terdapat di dalam buku ini mengutarakan dan membincangkan secara telus dan mendalam segala permasalahan dan isu-isu menarik dalam konteks guaman dan kehakiman Syarie di Malaysia dengan menyertakan idea bernas ke arah pemantapan dan penambahbaikan.

Semoga buku ini sedikit sebanyak akan dapat memberi manfaat dan sumbangan untuk memantapkan lagi pentadbiran undang-undang dan hal ehwal guaman syarie di Malaysia demi memartabatkan sistem pentadbiran keadilan Islam di negara ini.

ISBN 983-2950-31-7

9 789832 950318